

Broj: 01-247/18

Podgorica, 29.06.2018. godine

KM/KM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014) i i člana 41 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br. 53/14), nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi X.X. iz Nikšića daje sljedeće

MIŠLJENJE

I UVOD

1. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda podnio je pritužbu X.X. zbog navodnog kršenja Ustavne garancije ravnopravnosti ćirilicnog sa latiničnim pismom.

U pritužbi je u bitnom naveo da je na željezničkoj stanici "Ostrog" uklonjena tabla sa ćirilicnim natpisom čime je, kako ističe, prekršena odredba o ravnopravnosti dva pisma.

II ISPITNI POSTUPAK

2. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je, saglasno odredbama člana 35 Zakona o Zaštitniku/ci, pokrenuo postupak i aktom br. 01-247/18-2 od 16.05.2018. godine tražio izjašnjenje od Željezničke infrastrukture Crne Gore A.D. Podgorica.

3. U izjašnjenju br. 4972 od 05.06.2018. godine u bitnom je navedeno:

- Da se Željeznička infrastruktura Crne Gore A.D. Podgorica u svrhe izjašnjavanja na navode iz pritužbe obratila Sektoru za održavanje građevinske infrastrukture, koji je dostavio obavještenje da je tokom izvođenja radova na projektu rekonstrukcije i adaptacije staničnih zgrada u Nikšiću i Ostrogu, a u sklopu sveobuhvatnog remonta pruge Nikšić - Podgorica, na stanici „Ostrog“ uklonjena ćirilicno-latinična tabla sa nazivom ove stanice, zbog lošeg stanja u kome se nalazila kao i zbog radova na sanaciji fasadnog kamena ove stanice;

- Da je nakon rekonstrukcije stanične zgrade u Ostrogu na istoj istaknuta tabla sa latiničnim nazivom stanice, te da ovo Društvo takvim postupanjem nije imalo namjeru da na bilo koji način ugrožava ustavnu garanciju ravnopravnosti oba pisma;
- Da će Željeznička infrastruktura Crne Gore A.D. Podgorica u najkraćem roku preduzeti radnje na isticanju i ćirilčne table sa nazivom stanice „Ostrog“, u ovom službenom mjestu, o čemu će Zaštitnika obavijestiti u pisanoj formi.

III UTVRĐENE ČINJENICE

4. Polazeći od sadržine pritužbe i izjašnjenja pribavljenog od Željezničke infrastrukture Crne Gore A.D. Podgorica utvrđeno je da je na staničnoj zgradi „Ostrog“ uklonjena ćirilčno-latinična tabla sa nazivom stanice, zbog rekonstrukcije i adaptacije staničnih zgrada, te da je nakon rekonstrukcije na staničnoj zgradi „Ostrog“ istaknuta tabla sa latiničnim nazivom stanice.

IV RELEVANTNI PROPISI

Domaće pravo:

5. Ustav Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 1/2007, 38/2013) određuje:

Ćirilčno i latinično pismo su ravnopravni. (čl.13 st. 2)

6. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014) propisuje:

“Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije. (čl. 2 st. 1)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.” (čl. 41)

V ZAKLJUČNA OCJENA

7. Podnosilac pritužbe je Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore stavio na teret povredu prava na ravnopravnu upotrebu ćirilčnog pisma garantovanog čl. 13 st. 2 Ustava Crne Gore izvršenu uklanjanjem ćirilčnog naziva stanice na staničnoj zgradi »Ostrog«. S tim u vezi, Zaštitnik je od Željezničke infrastrukture Crne Gore tražio da se izjasni na navode iz pritužbe i predoči razloge zbog

kjih je eventualno uklonjena tabla sa nazivom željezničke stanice "Ostrog" na ćirilćnom pismu, odnosno mjerama koje planira preduzeti u cilju vraćanja natpisa na ćirilćnom pismu.

8. Na osnovu sadržine pritužbe i izjašnjenja Zaštitnik nalazi da je među stranama u postupku nesporno da je naziv željeznićke stanice »Ostrog« na ćirilćnom pismu uklonjen sa stanićne zgrade, kao i da je naziv iste stanice vraćen na latinićnom pismu po završetku rekonstruktivnih radova. Zaštitnik je imao u vidu i navode iz izjašnjenja kojim se Źeljeznićka infrastruktura obavezuje da će preduzeti radnje na isticanju i ćirilćne table sa nazivom stanice »Ostrog«, međutim, kako od dana dostavljanja izjašnjenja od 08.06.2018. godine do dana saćinjavanja ovog mišljenja Zaštitniku nije dostavljen izvještaj o mjerama i radnjama preduzetim na isticanju naziva na ćirilici, to se, i pored pokazane spremnosti ovog Društva, nije moglo zaključiti da je povreda na koju se u pritužbi ukazuje otklonjena u toku postupka.

9. Zaštitnik Źeli podsjetiti na Mišljenje br. 01-83/17 od 30.06.2017. godine koje je donio u vezi oćuvanja ćirilćnog pisma u javnoj i sluŹbenoj korespondenciji i ispisivanju naziva drŹavnih/javnih organa/institucija/ustanova/sluŹbi, odnosno naziva naselja, ulica, trgova i drugih topografskih oznaka na ćirilćnom pismu. Saglasno već datom Mišljenju, nesumnjivo je da iz ustavne garancije ravnopravnosti ćirilćnog i latinićnog pisma proizilazi pravo svakog pojedinca/pojednike na slobodan izbor pisma koje će koristiti. Međutim, Zaštitnik ukazuje da ravnopravnost ćirilćnog i latinićnog pisma ne bi trebalo da bude svedena na slobodu izbora u pogledu njihovog korišćenja u javnoj i sluŹbenoj komunikaciji. Ravnopravnost ćirilice i latinice, u kontekstu lingvistićke stvarnosti Crne Gore, pretpostavlja i napore drŹavnih/javnih organa/institucija/ustanova/sluŹbi da imena svojih naziva istiću i na ćirilćnom i na latinićnom pismu, kao i uspostavljanje prakse isticanja naziva naselja, ulica, trgova, spomenika kulture i drugih topografskih oznaka na oba pisma. Pomenuto dodatno obavezuje obzirom da se drŹava samoinicijativno opredijelila na ravnopravnost, koju je garantovala najvišim pravnim aktom, pa je duŹna preduzeti sve razumne, objektivne i djelotvorne mjere kako bi promovisala ravnopravnost oba pisma i obezbijedila uslove koji bi ćirilćno pismo zaštitili od zaborava i izopštavanja.

10. Na temelju utvrđenog ćinjenićnog stanja, a polazeći od ustavne odredbe kojom je propisano da su ćirilćno i latinićno pismo ravnopravni, te ćinjenice da DrŹava Crna Gora ima 72,4% akcijskog kapitala u ukupnom iznosu kapitala Źeljeznićke infrastrukture Crne Gore A.D. Podgorica, saglasno ćemu ima nesumnjivu obavezu da doprinosi zaštititi ravnopravnosti ćirilćnog pisma, Zaštitnik

PREPORUĆUJE

Źeljeznićkoj infrastrukturi Crne Gore A.D. Podgorica

- Da preduzme mjere i radnje na isticanju naziva željeznićke stanice „Ostrog“ na ćirilćnom pismu bez odugovlaćenja;
- Da uloŹi dodatne napore kako bi se nazivi željeznićkih stanica i drugi topografski znaci za objekte željeznićke mreŹe ispisivali na ćirilćnom pismu.

Željeznička infrastruktura Crne Gore A.D. Podgorica dužna je da, u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore dostavi izvještaj o preduzetim radnjama i mjerama radi izvršenja preporuke.

**ZAMJENIK ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
mr Siniša Bjeković**

Dostavljeno:

- Podnosiocu pritužbe
- Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore A.D. Podgorica